

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

46e jaargang nr. 9 • November 2025

MEDITATIE

De herfst is voor veel mensen een geliefd jaargetijde. De explosie van kleuren is nou eenmaal een prachtig gezicht. Als ik uit mijn raam van mijn studeerkamer in Elst kijk, zie ik het ook: de bomen die om de kerk heen staan zijn knalgeel, vuurrood, of roestbruin. Plus nog een heel aantal andere kleurschakeringen die daar tussen in liggen. Het is een feest voor het oog! Naast kleuren zijn er ook geuren die aan de herfst doen denken: het rottende blad tijdens een wandeling in het bos, of de stoofperen die staan te pruttelen in de pan. En wat te denken van geluiden die je opeens weer opvallen als de dagen korter en de avonden langer worden: het getik van de verwarming die na lange tijd weer aanslaat, de gestage regen op het zolderraam of de wind die om het huis giert. Niet iedereen houdt ervan natuurlijk, maar kenmerkend is het wel!

Van oudsher is de herfst ook een seizoen van oogsten: rijpe vruchten worden binnengehaald, groenten ingemaakt, voorraden aangelegd en de kelder gevuld: laat de winter maar komen! En alhoewel ik zelf niet eens een kelder heb, niet zou weten hoe je groenten inmaakt en alleen een paar zelfgemaakte potten jam in de keukenkast heb staan, is voor mij de herfst toch altijd een periode waarin ik de staat opmaak van het jaar dat zo zoetjesaan ten einde spoedt: wat heeft het me gebracht? Wat ging goed, waar liet ik dingen liggen, waar wil ik aan werken, waar op inzetten en wat ga ik opnieuw zaaien in het voorjaar?

Dit soort vragen kunnen je ook brengen bij een gevoel van dankbaarheid: niet alles ging goed dit jaar, niet alle vruchten in mijn tuin en in mijn leven kwamen tot volle bloei, maar er was toch heel veel wél mooi en vruchtbaar. Ik heb kansen voorbij zien komen en gepakt, ik heb iets kunnen betekenen voor de mensen om mij heen, ik heb kunnen doen waar ik goed in ben, ik heb kunnen ontvangen van anderen en ik kreeg de kracht van God om op te pakken wat op mijn pad kwam. Mooi om even bij stil te staan en je te realiseren dat dat niet vanzelfsprekend is allemaal! Maar dat dat goede gaven zijn!

In de bijbel wordt ook over vruchten gesproken, bijvoorbeeld in Galaten 5 vers 22-23:

‘Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.’

Wat ik altijd een mooie spirituele oefening vind, is om deze vruchten op kaartjes te schrijven, ze door mijn handen te laten gaan en er dan één uit te kiezen die er op dat moment uitspringt. En om dan die vrucht te proeven en door me heen te laten gaan. En me af te vragen: waar moet ik aan denken bij deze vrucht? Groeit ‘ie ook in mijn leven op dit moment? Waar herken ik hem? Wat heeft ‘ie nodig om groter te groeien en wat kan ik eraan doen om hem te laten rijpen?

Probeer het maar eens! Je kiest bijvoorbeeld de vrucht van vriendelijkheid en je vraagt jezelf af: ben ik afgelopen week een vriendelijk mens tegen gekomen? Wat was er zo vriendelijk aan hem of haar? Een woord, een gebaar, een blik? Wanneer was ik zelf vriendelijk? En als ik het niet was, waar lag dat dan aan? En wat heb ik dan nodig om het wél te zijn, of méér te zijn dan ik nu ben? Het lijkt een heel eenvoudig vraag- en antwoord spelletje, maar het is een oefening in geestelijk leven! De vruchten heten niet voor niets: vruchten van de Geest!

Je hoeft er niet de hele dag mee bezig te zijn en ook niet iedere dag, maar zo nu en dan. Tijdens een wandeling door een veelkleurig herfstbos. Of als je op een regenachtige avond op de bank zit onder je fleecedekentje terwijl het buiten tekeer gaat. Of als je in de keuken bezig bent met je pannetje stoofperen of je potjes jam. Gewoon: midden in je alledaagse bezigheden kun je bezig zijn met de Geest van God. En de Geest van God met jou! En persoonlijk vind ik dat de herfst daar een uitgelezen jaargetijde voor is! Vruchtbare momenten gewenst!

*Hartelijke groeten,
Ds. Aafke E.I. Zaal*

KERKDIENTEN

De kerkdiensten zijn ook te volgen of terug te kijken via de website www.pg-elst.nl of kerkdienstgemist.nl

Zondag 2 november

10.00 uur KERK
Ds. M. Muijen
organist: J. Jansma

12.00 uur KERK
orgelconcert

19.00 uur KERK
Ademviering
Henk Minnema
organist: J. Jansma

Dinsdag 4 november

Overbrengen van de gedachtenisstenen

10.30 uur KERK
Ds. A.E.I. Zaal

Zondag 9 november

H.A. en Bevestiging ambtsdrager

10.00 uur KERK
Ds. D. Kruyt
organist: IJ. ter Haar

Zondag 16 november

10.00 uur KERK
Ds. Th. de Zwart
organist: J. Jansma

Zondag 23 november

Zondag Voleinding
Ds. J. Franken
organist: D. Luijmes

m.m.v. G-noot
12 + groep

Zondag 30 november

1e Advent
Ds. G. Westra
organist: IJ. ter Haar

Zondag 7 december

2e Advent
Ds. H. Tacken
organist: D. Luijmes

12.00 uur KERK
orgelconcert

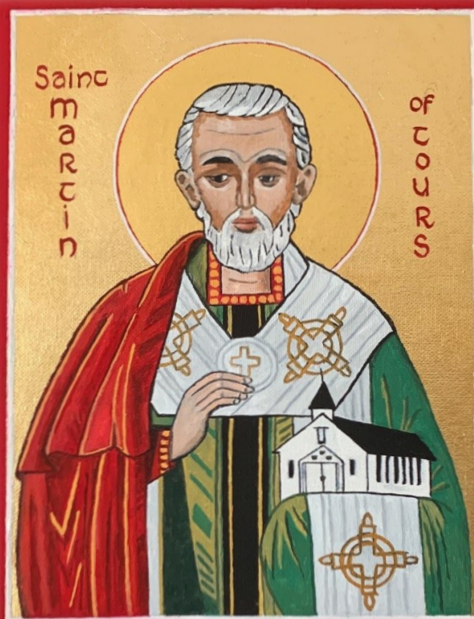
19.00 uur KERK
Henk Minnema
ademviering
organist: J. Jansma

TOELICHTING DIENSTEN

Ademviering 2 november 2025

Elke eerste zondag van de maand is er een oecumenische ademviering in de Grote Kerk te Elst, van 19.00 tot 19.45 uur. Een viering, zoals de naam het al zegt, om op adem te komen, om de stilte te zoeken, te luisteren naar een Bijbeltekst, een gedicht.

Het is een viering, waarin ook gezongen wordt. Vaak zijn het korte, meditatief gezongen liederen uit Taizé, die enkele keren worden herhaald. En om het oecumenisch karakter te onderstrepen richten we onze aandacht op een zestal iconen. Vijf daarvan keren iedere viering terug, de zesde staat te boek als de icoon van de maand. In de viering van 2 november is Martinus van Tours icoon van de maand, beter bekend als Sint Maarten.

Kun je dat zo zeggen, dat iemand icoon van de maand is? Ja, zo kun je dat zeggen. Je kunt zelfs zeggen, dat ieder mens een icoon is. Wij tonen het menselijk gezicht van God, of we nu willen of niet. Onze waardigheid hangt ermee samen.

Zou dit hebben meegespeeld, toen Sint Maarten een bedelaar de helft van zijn rode mantel gaf? Het was niet zomaar een mantel. Martinus van Tours was officier in het Romeinse leger, lid zelfs

van de keizerlijke garde. En alleen als je lid van die keizerlijke garde was, mocht je zo'n rode mantel dragen. Hoe kon je dat statussymbool dan in tweeën snijden en de helft aan een paria geven? Mede-officieren zullen woedend zijn geweest.

En de soldaten zullen hun commandant hebben uitgelachen, niet in zijn gezicht natuurlijk, besmuikt onder elkaar.

Maar die nacht kreeg Martinus een droom.

Opnieuw stond hij oog in oog met de bedelaar, aan wie hij de helft van zijn mantel had afgestaan. 'Ik was naakt en jij hebt mij gekleed' zei de man. Het bleek Christus te zijn.

Martinus verliet het leger, liet zich dopen en werd uiteindelijk bisschop van Tours.

Dit alles resoneert in mij, als ik oog in oog sta met de icoon van Sint Maarten op 2 november 2025. Wie gaat er met mij mee? We heten je van harte welkom, vanaf 19.00 uur op het koor van de Grote Kerk, de Sint Maartenskerk te Elst.

Henk Minnema

Overbrengen van de gedachtenisstenen

Op dinsdag 4 november om 10.30 uur worden de gedachtenisstenen die nu een vol kalenderjaar of langer in de kapel liggen, overgebracht naar het oude doopvont in de Sint Maartenshof, de tuin bij De Ruimte.

In een kleine viering in de Grote Kerk gedenken we de naasten die ons ontvallen zijn. Vervolgens gaan we naar de tuin. Ook daar is een kort moment van aandacht en stilte, met een gedicht en een zegening. Als we de stenen hebben neergelegd, is er tijd om elkaar te ontmoeten in De Ruimte. De betrokken families worden zoveel mogelijk uitgenodigd. Ook andere gemeenteleden die dit liturgisch moment willen meemaken zijn van harte welkom.

Heilig Avondmaal aan huis

Op zondag 9 november zal in de dienst op zondagmorgen het Heilig Avondmaal weer bediend worden. In de week die voorafgaat aan deze dienst is er op donderdag 6 november weer de mogelijkheid om thuis brood en druivensap te ontvangen. Mocht u hiervoor graag in aanmerking komen, dan kunt u zich opgeven bij het kerkelijk bureau (info@pg-elst.nl). Er wordt dan een afspraak met u gemaakt voor het tijdstip waarop een diaken en ik bij u langskomen. Als u graag wil dat er iemand anders ook bij aanwezig is, mag dat natuurlijk ook! Schroom niet om u aan te melden! Deel gerust in deze bijzondere momenten. Van harte uitgenodigd!

Hartelijke groeten,

Ds. Aafke Zaal

Gedenken

*Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur
dat nooit meer dooft,
Vuur dat nooit meer dooft.*

Ook dit jaar zetten we de kerkdeuren weer open voor een moment van gedenken.

Op zaterdag 22 november, de zaterdag voor Zondag Voleinding, kunt u van 15.30 tot 17.00 uur een kaarsje aansteken, luisteren naar muziek en bieden we een luisterend oor.

We nodigen u hiervoor van harte uit.

Jetty Gaasbeek

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJeenKOMSTEN NOVEMBER

Er zijn e-mailadressen en telefoonnummers vermeld bij de personen die informatie over een activiteit kunnen geven.
De redactie is niet verantwoordelijk voor de data en tijden die in de agenda genoemd worden.
De organisatoren van de activiteiten hebben de verantwoordelijkheid.

elke werkdag **Morgengebed**
9.00-9.15 uur De Ruimte
info: Henk Minnema
Een dagelijks moment van bezinning met tekst, zang en gebed.

elke dinsdagmiddag **Dagkoor De Ruimte**
13.00-15.00 uur De Ruimte
info: Herman Schimmel

elke woensdagmorgen **Crea(t)uur**
10.00-12.00 uur De Ruimte
info: Mien Floors of Bertie Weernekens
Neem je hobby mee naar De Ruimte. Om 10.00 uur drinken we een lekker kopje koffie of thee met elkaar.

elke donderdagavond **Eten en Ontmoeten**
17.30-19.30 uur De Ruimte
info: Marja de Leeuw
Kom en schuif aan. Samen eten zonder zelf te hoeven koken is makkelijk en brengt gezelligheid. Aanmelden is mogelijk tot 12 uur op de woensdag voorafgaand bij het kerkelijk bureau.

elke vrijdagmorgen **De Stamtafel actueel**
10.00-11.00 uur De Ruimte
Elke vrijdagochtend een item uit de actualiteit. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Zoek een plaatsje aan de tafel.

woensdag 5 november **Samen aan tafel**
vanaf 17.30 uur De Ruimte
zie pagina 17

vrijdag 7 november **Ruimtewandeling**
13.00 – 17.00 uur De Ruimte
info: Feike Vlas
Inspirerend om met anderen nieuwe wegen te gaan. Al wandelend leer je elkaar beter kennen.

maandag 10 en 24 november **Spelletjesmiddag**
14.30-16.00 uur De Ruimte
info: Els den Daas, Joke Crajé

maandag 10 en 24 november **Christelijke meditatie**
20.15-21.00 uur Grote Kerk
info: Els Meulbroek

woensdag 12 november **ABC Kring**
20.00 uur De Ruimte
21.45 uur (zij ingang) Kerk **Zegen voor de Nacht**
info: Aafke Zaal

woensdag 12 november **Theologisch Café**
20.00-21.30 uur De Ruimte
Beeldverbod

maandag 17 november **Filosofiekring**
14.00 uur De Ruimte
info: Henk Minnema

maandag 17 november **Poëzie-middag**
15.00-16.30 uur, De Ruimte
info: Joleen Kruijt

Dinsdag 18 november **Gemeenteavond**
20.00 uur De Ruimte

Zaterdag 22 november **Gedenken**
Kerk is open van 15.30 – 17.00 uur

Zondag 23 november **Spiritueel café**
20.00 uur Kerk

Maandag 24 november **Jezus en Mohammed**
20.00 uur De Ruimte

Woensdag 26 november **Film die er toe doet**
20.00-22.00 uur: De Ruimte **No Other Land**
19.30-20.00 uur: inloop

TOELICHTING AGENDA

Christelijke Meditatie

Elke tweede en vierde maandagavond klinkt in de kerk het geluid van de klankschaal: welkom bij de Christelijke meditatie. Een bijbeltekst, een gedicht, daarna zijn we stil en reflecteren we op wat we hoorden of we verblijven in de stilte.

In de komende maand luisteren we opnieuw naar de inspiratie vanuit het Latifagebed. Het is een gebed of meditatie, dat zijn oorsprong kent in het soefisme, een mystieke stroming binnen de islam.

Deze maand staat het thema Verlangen centraal. We maken daarbij ook gebruik van teksten uit de bijbel. Na een korte inleiding zijn we samen 30 minuten stil.

Daarna wensen we elkaar 'Vrede en alle goeds' toe. Iedereen is welkom.

Data: 10 en 24 november

Grote Kerk: 20.15 uur tot 21.00 uur
(deur open 20.00 uur).

Els Meulbroek

ABC kring

Het was een mooie bijeenkomst in oktober toen we met z'n allen weer bij elkaar waren. Gebogen over de landkaart van Nederland, legden we een andere landkaart erover heen: namelijk die van het geloof. Daarna wisselden we met elkaar uit hoe die eruit zag voor een ieder van ons. We dachten samen na over de vraag hoe het 'land van melk en honing' er eigenlijk uit ziet voor ons, in ons dagelijkse leven. We kwamen tot de conclusie dat we er soms heel even zijn, maar niet altijd. En we spraken er met elkaar over hoe je die momenten dan kunt bewaren in je binnenste en hoe je je 'ziel kunt balsemen'. Mooie gesprekken in een sfeer van vertrouwen. Ook dat is even een doorkijkje krijgen naar het land van belofte! Volgende keer is woensdag 12 november. We gaan het dan hebben over bidden en we gaan creatief aan de slag met het onderwerp. Ook dan sluiten we af met de Zegen voor de Nacht. Dat is een kort, ingetogen samenzijn in de kerk met stilte, muziek, een gebed en een zegen. Een kwartiertje voor jezelf en bij God om de dag mee af te sluiten. Wie wil mag er aan meedoen. En ook wie niet aan de ABC-kring zelf meedoet, is daar welkom.

Ds. Aafke Zaai

Zegen voor de nacht:

21.45 uur - 22.00 uur in de kerk (zij-ingang kerk)
Let op! De data zijn iets gewijzigd, de juiste data zijn:

Woensdag 12 november

Woensdag 17 december

Woensdag 14 januari

Woensdag 25 februari

Woensdag 25 maart

Woensdag 13 mei

Uitnodiging gemeenteavond

Dinsdag 18 november organiseert de kerkenraad een gemeenteavond over de onderwerpen Lichter Besturen en Veilige Kerk.

U wordt allen van harte uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn.

Datum: dinsdag 18 november

Tijd: 20.00 uur

Plaats: De Ruimte

Wilmy Verschoor, scriba

Spiritueel Café op zondag 23 november 2025

Wij leven in een wereld in transitie. We spreken over de energietransitie, de eiwittransitie, de grondstoffentransitie enzovoort. De laatste rapporten van de Verenigde Naties benadrukken de urgentie voor actie. Klimaatverandering. Verlies aan biodiversiteit. Ongelijke verdeling van welvaart. We kunnen er niet meer van weggijken en het raakt ons allemaal. Hoewel we met een gevoel van onrust ervaren hoe de wereld verandert en het voelt alsof de systemen ons leven regeren, zijn transitie's uiteindelijk mensenwerk.

Systeemtransities vragen om een persoonlijke transitie. En dat is een grote uitdaging voor ons allemaal. Want hoe verhouden wij ons tot onszelf en tot elkaar in deze wereld in transitie. En hoe kunnen we elkaar hierin meenemen omdat we het nooit alleen doen.

Ellen Burger en Elisabeth Brand werken bij de master Circulaire Economie van de HAN en leiden mensen op tot change agents die de transitie naar een circulaire economie in organisaties kunnen aanjagen en helpen versnellen. Vanuit deze ervaring geven zij een inleiding over transitie's, in het bijzonder de circulaire transitie.

Daarnaast staan zij stil bij wat dit van ons vraagt en hoe wij leven in deze tijd van transitie.

Van harte welkom op zondagavond 23 november 2025 in de Grote Kerk. Aanvang 20.00 uur
Kerk open voor ontvangst met koffie en/of thee vanaf 19.30 uur.

Na afloop van de lezing en vragen sluiten we om 21.30 uur de avond af en is er zoals gewoonlijk de gelegenheid tot napraten met elkaar en onze sprekers onder het genot van een glas wijn en/of frisdrank.

Namens de werkgroep, Jaco Schoenmaker

Jezus en Mohammed

Ontmoeting christenen en moslims

‘De positie van de vrouw in christendom en islam’
Inleiders: Ds. Karin Spelt en Maide Sen-Can

Maandagavond 24 november

Inloop: 19.30-20.00 uur

Ontmoeting: 20.00-21.30 uur

Plaats: De Ruimte

Wat is nu de positie van de vrouw in het christendom en de islam? In de geschiedenis was deze positie ondergeschikt aan de man. In de loop der tijd is daar echter verandering in gekomen. Zowel binnen de islam als het christendom zijn er verschillende visies op dit thema. We gaan deze avond op verkenning en gesprek. De avond wordt ingeleid door ds. Karin Spelt en Maide Sen-Can. Iedere geïnteresseerde is deze avond van harte welkom.

Deze avond is een onderdeel van de serie ‘Jezus en Mohammed’, avonden waarin christenen en moslims elkaars geloof willen verkennen en beter verstaan. Het blijft altijd beter om ‘met de ander’ in gesprek te gaan dan ‘over de ander gaan spreken’. Voor deze avond worden christenen en moslims allebei uitgenodigd. Niet alleen zijn christenen geïnteresseerd in de islam, maar moslims zijn zeker ook nieuwsgierig wat de hoofdzaken in het christendom zijn. We zien uit naar een boeiende en inspirerende avond.

De volgende avond in de serie Jezus en Mohammed is op maandag 12 januari.
Daarmee vervalt de datum van 8 december, die oorspronkelijk was gepland.

Deze avond gaan we in gesprek rondom de persoon van Maria in de islam en het christendom. De inleiding zal worden verzorgd door Ds. Karin Spelt en Emrullah Erdem.

Ds. Karin Spelt en Emrullah Erdem

Film die er toe doet: No Other Land

Woensdagavond 26 november

Inloop: 19.30 uur

Film : 20.00 - 22.00 uur

Plaats : De Ruimte.

Vanavond gaan we naar Masafer Yatta, een Palestijns gebied op de Westelijke Jordaanoever. Daar woont Basel Adra, een jonge activist die al sinds zijn kindertijd strijdt tegen de gedwongen ontruiming van zijn gemeenschap door het Israëlische leger. Samen met de Israëlische journalist Yuval Abraham legt hij de verwoesting van zijn dorp vast. Ondanks de enorme kloof tussen hun leefomstandigheden ontstaat er een bijzondere vriendschap. Basel leeft onder militaire bezetting, terwijl Yuval vrij kan bewegen. De documentaire No Other Land is een aangrijpend verslag van vijf jaar leven onder bezetting.

De film toont hoe de camera een krachtig middel van verzet kan zijn. De makers (een Palestijns-Israëlisch collectief van vier activisten) laten zien hoe hoop en wanhoop, vriendschap en ongelijkheid, verzet en verlies zich verweven in een strijd om bestaansrecht. De beelden zijn rauw, persoonlijk en confronterend. Ze roepen de vraag op: wat als dit mijn thuis was? No Other Land won meerdere prijzen, waaronder de Berlinale Documentary Award en een Oscar voor Beste Documentaire. Het is een film die je niet alleen ziet, maar voelt en die lang blijft nazinderen.

Sita Kiestra, Marius Ouborg, Petra Zey

Maaltijd 'Samen aan tafel' en Concert 'Geef Licht' 10 december 2025

De combinatie eten en muziek blijkt een gouden combinatie. Al voor de vierde keer organiseren PG-Elst en VluchtelingenWerk Overbetuwe op 10 december een concert en een maaltijdbuffet als start van Advent. We vragen aandacht voor de vluchtelingenproblematiek, door ontmoeting, muziek en gezelligheid te organiseren. Stef Bos zingt het: 'Geef alles wat je hebt, geef de liefde een gezicht, geef licht'.

We beginnen de avond met 'Samen aan tafel'. Iedereen neemt een gerecht mee en deelt dat met de anderen. Zo maken we samen een heerlijk buffet. Het is dé kans om authentieke gerechten vanuit de hele wereld te proeven. We delen de passie voor eten en de wens om de cultuur van het eigen land te delen. Dit zorgt voor gerechten die niet alleen lekker zijn, maar ook verhalen vertellen.

Na de maaltijd is er het vluchtelingenconcert zoals het concert 'Geef Licht' in de wandelgangen genoemd wordt. Muziek is een universele taal, dat blijkt ieder jaar maar weer. Het roept emoties op, ontroering en vrolijkheid. Op 10 december hebben we een prachtig programma met het gospelkoor AdVocals van de Adventkerk uit Arnhem; met onze eigen PG-Houseband; een band met Turkse muzikanten en instrumenten en De Niemanders Presents. De Niemanders, niet zomaar een band. Ze geven een stem aan de niemand, aan mensen in moeilijke posities. Ze geven tijdens hun shows asielzoekers letterlijk een podium. Ze traden dit jaar al op tijdens het Koningsdagconcert, op festivals en staan op diverse poppodia zoals Paradiso en Doornroosje. Geweldig dat ze ook in de kerk in Elst spelen, we kijken er naar uit!

U bent van harte welkom bij beide of één van de activiteiten. Hoe meer zielen hoe meer vreugd!

Meld u zich voor 'Samen aan tafel' aan bij het Kerkelijk bureau: per mail info@pg-elst.nl of via telefoon 0481-371357. En lukt het niet om iets te koken, geen probleem ook dan bent u van harte welkom.

Bij het concert kunt u zonder aan te melden naar binnen lopen.

Programma op 10 december.

18.00 uur Inloop en samenstellen buffet

18.30 uur Samen aan tafel in De Ruimte

20.00 uur Concert in de Grote Kerk

We zien u graag op 10 december,

Linda Medendorp,

namens de Projectgroep Geef Licht

Ontmoet Rumi en Franciscus

Op 19 oktober vond een bijzondere bijeenkomst in de Grote Kerk plaats. Op initiatief van Jeroen Jeroense werd een middag over twee inspirerende verbinders uit het christendom en de islam in de Middeleeuwen georganiseerd. Als diaconaal predikant heeft Jeroen met veel anderen gewerkt aan verbinding met mensen die zich buiten 'onze' kerkmuren bevinden. Door ziekte kon Jeroen zelf helaas niet aanwezig zijn.

Melissa Schilderink van de Franciscaanse beweging (www.franciscaansebeweging.nl), schetste het leven van Franciscus. Een bijzondere gebeurtenis was het bezoek dat hij bracht aan sultan Malik Al-Kamil. In die tijd een levensgevaarlijke onderneming. Maar Franciscus kwam levend terug en vestigde zijn naam als vredebrenger tussen twee godsdiensten die elkaar te vuur en te zwaard bestreden. Het Zonnelied, dat we 's morgens in de kerkdienst zongen, is tot op de dag van vandaag wereldwijd bekend.

Emrullah Erdem, islamoloog en vertaler (www.academysofia.nl), vertelde het verhaal van Mawlana Djeladdin Rumi. Rumi geldt als een van de grootste mystieke dichters en spirituele leraren in de wereldgeschiedenis. In een tijd van oorlog en verdeeldheid wist hij een sfeer van dialoog en verbondenheid te scheppen.

Rumi benadrukte liefde als de kracht die mensen met elkaar en met God verbindt. Zijn beroemde dichtregel 'Kom, kom, wie je ook bent' getuigt van een grenzeloze gastvrijheid en openheid.

In een videopresentatie kwam de vraag 'Wat is Sema?' aan de orde. Aan de hand van prachtige opnames in oosterse sferen werd het begrip sema (de meditatie) uitgebeeld. Na inleidende muziek op de rietfluit (Ney-speler) deed de derwisch (islamitische geestelijke die het soefisme aanhangt) Abdulkadir Dikici, de oproep tot gebed.

Er volgde een prachtig lied ondersteund door gitaarspel. Aan het eind van het lied stond de derwisch op, legde zijn zwarte toga af en begon zijn draaiende dans. De draaiende beweging symboliseert de cirkelgang van de sterren en de mens die terugkeert naar zijn oorsprong bij God.

De rechterhand wijst omhoog om goddelijke genade te ontvangen, de linkerhand naar beneden om die door te geven aan de wereld. In het wit gekleed en met een hoge vilten muts als symbool van het ego dat begraven wordt, drukt de semazen (het soefiedansen) nederigheid en overgave uit. De bijeenkomst werd afgesloten door een vragenronde. Bij het verlaten van de kerk kregen alle bezoekers het boekje 'Rumi's leven in een notendop' uitgereikt, een publicatie van Emrullah Erdem.

Kees van Nes

GEDICHT VAN DE MAAND

Kleurenruzie

*Op een dag zei Groen:
Ik ben de belangrijkste.
Ik ben de kleur van het gras,
van de bomen en de bladeren.
Zonder mij zouden de dieren sterven.
Blauw zei: Ik ben onmisbaar.
Ik ben de kleur van het water.
Zonder mij zou er geen leven zijn.
Geel zei: Ik ben de zonnigste.
Ik breng kleur en warmte in de wereld.
Rood zei: Ik ben de kleur van het bloed
en van de liefde.
De mensen kunnen niet zonder mij.
Oranje riep: Ik ben de gezondste kleur.
Zonder de vitaminen in sinaasappelen
wortelen en pompoenen
zouden mensen ziek worden.
En paars wist: Ik ben de kleur van de
koningen.
Jullie moeten naar mij luisteren.*

*Toen donderde het verschrikkelijk.
De regen nam het woord en zei:
Beste kleuren, weten jullie dan niet
Dat God jullie allemaal verschillend gescha-
pen heeft
en dat jullie elkaar aanvullen?
De mensen hebben elk van jullie nodig.
Samen kunnen jullie prachtige dingen
maken.
Kom....
En de regen gaf aan elk van de kleuren
Een plaats aan de hemel.
En toen de zon begon te schijnen
Zagen de mensen een pracht van een
regenboog.*

Naar een verhaal uit India, gelezen tijdens
de week van de eenzaamheid

Magreet Elzinga

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Jeroen Jeroense

Ds. Jeroense is tot 31 december 2025 met ziekteverlof

Ds. Aafke Zaal

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF-EN-LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief-en-leedbrief.

De Lief-en-leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief-en-leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl

Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

We gedenken

Geurtje (Gea) Hooijer - van den Brink

Geboren in Putten, 30 oktober 1939 en overleden in Bemmelen, 29 september 2025.

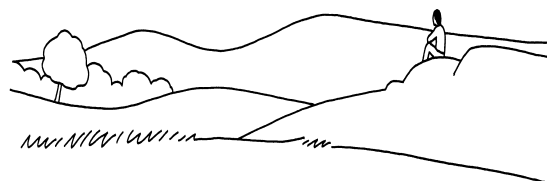
Gea groeide op als tweede kind in een gezin van vier kinderen. Vader werd tijdens de razzia van Putten weggevoerd waarna het gezin eerst in spanning en later in groot verdriet achterbleef. Gea heeft hard moeten werken om het huishouden draaiende te houden samen met haar altijd dappere moeder. Hun band was erg hecht. Het leven was sober maar ze keek ook terug op een gezellige tijd.

Op haar zeventiende ontmoette ze Ab, de liefde van haar leven. Ze hielden ervan om samen op avontuur te gaan door heel Europa. Met de drie kinderen trokken ze ieder jaar een maand lang met de vouwwagen er op uit. En met een hechte vriendengroep beleefden ze leuke kampeerweekenden. Met de kleinkinderen waren er jaarlijkse uitjes naar de Apenheul of de Efteling. Ook had ze veel plezier met het naaien van de prachtigste kostuums en tennissen met haar vriendinnenclub. Gea was een lieve zorgzame moeder en oma, met een goed luisterend oor, zonder oordeel. Ze stond altijd klaar voor haar gezin, en iedereen was welkom.

Zij en haar echtgenoot Ab waren actieve en betrokken leden van onze Protestantse gemeente. Gea zette zich in als vrijwilliger om zieken en eenzame ouderen uit de kerkgemeenschap te bezoeken. Na de dood van Ab werd het leven moeilijker. Ze miste hem enorm en de wereld werd verwarrend voor haar. We raakten haar steeds meer kwijt en zijn blij dat ze nu rust heeft gevonden.

De uitvaart uit de Grote kerk in Elst heeft plaatsgevonden op 6 oktober 2025 en zij is begraven op de algemene begraafplaats in Elst. Wij bedanken U voor uw aanwezigheid bij de begrafenis van onze moeder, schoonmoeder en oma.

Namens de familie, Alex Hooijer

We gedenken

mevrouw Koning-Sikkema

Op 7 oktober jongstleden overleed Lia Koning-Sikkema. Mevrouw Koning was geboren op 6 maart 1939 in Amsterdam en woonde lange tijd in Elst aan de van Heemskerkstraat. De laatste week van haar leven bracht ze in Enschede door, in de buurt van haar familie en daar overleed ze ook.

In de dienst die voorafging aan haar crematie stonden we stil bij haar leven. Bij het begin van haar leven, hoe zich dat ontwikkeld had en bij het eind van haar leven. Haar kleinkinderen staken kaarsen aan en de beide dochters van haar man die voor haar als eigen dochters waren spraken liefdevolle woorden over Lia en de band die zij met haar hadden. Een fiere, zelfstandige, stoere, wilskrachtige vrouw was Lia. In haar werkzame leven had ze een goede baan bij AKZO in Arnhem.

En toen ze eenmaal gestopt was met werken maakte ze met haar man Henk mooie reizen en bracht de winters door in Spanje, iets waar ze beiden heel erg van genoten. Naast haar rationele kant had Lia ook een andere kant, want ze was ook iemand die ruimte kon maken, warmte kon verspreiden, zorgzaam kon zijn, verbindingen kon leggen en liefde kon geven en ontvangen.

We lazen met elkaar uit Marcus 4:35-41 (Storm op het meer) waarin het gaat over vertrouwen als een dragende grond, als een bodem waar je niet doorheen zakt. Ook niet als het gaat waaien in je leven en de storm opsteekt, als het tekeer gaat op je levenszee, als golven van angst je overspoelen en het water je tot aan de lippen staat.

In dat vertrouwen, waar Lia Koning zelf ook uit leefde en dat haar deed uitzien naar het leven voorbij de horizon, hebben wij haar uit handen gegeven, in de handen van de levende God. Moge haar familie, burens, kennissen en allen bij wie zij een plek in het leven innam kracht ontvangen om met de lege plek in hun midden om te gaan.

Aafke Zaal

We gedenken

mevrouw Agaath Kroon - van Vliet

Op 9 oktober jongstleden is mevrouw Kroon overleden.

Mevrouw Kroon woonde in Elst, maar vanaf 29 september was zij verhuisd naar de Gouden Appel te Bemmelen.

De afscheidsdienst en begrafenis vonden plaats in Schiedam.

We gedenken haar met de woorden:

Niemand leeft voor zichzelf,

niemand sterft voor zichzelf.

We leven en sterven voor God onze Heer,

Aan Hem behoren wij toe.

Wij wensen de familie veel sterkte toe.

Bedankt

Een groet vanuit de kerk die ik ontving op 7 september jongstleden, met een prachtig boekje en kaart met heel veel namen.

Ik vond het geweldig, heel veel dank daarvoor.

Ria van Setten - van de Hof

Onze jarige van 90 jaar en ouder

Op 21 november hoopt mevrouw P.B. Leewerick haar 90e verjaardag te vieren.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert haar van harte met deze feestelijke dag. Natuurlijk kunnen gemeenteleden een kaartje sturen.

Onze ouderen stellen dat zeer op prijs.

KERKENRAAD

Inventarisatie van meningen en ideeën van gemeenteleden over de scenario's Werk aan de Grote Kerk

In dit artikel geeft de kerkenraad een samenvatting van de meningen, ideeën en opmerkingen van gemeenteleden over de vier scenario's 'Werk aan de Grote Kerk' (WGK). De scenario's zijn door de werkgroep WGK in opdracht van de kerkenraad voorbereid en gepresenteerd op de gemeentevergadering van 4 juni 2025 en opgehangen in De Ruimte en de kerk. In de maanden juli en augustus zijn vijf inloopmomenten georganiseerd om gemeenteleden verder te informeren. De meningen, ideeën en opmerkingen zijn verzameld in de inventarisatie. Het betreft in totaal ruim 50 reacties die op post-its, via de mail en gesprekken bij de kerkenraad zijn binnengekomen.

Aanleiding voor de inventarisatie

Enkele jaren geleden heeft PG Elst een droombeeld opgesteld over hoe zij de toekomst ziet. De Droom gaat over hoe PG Elst kerk wil zijn, hoe wij willen vieren, hoe wij ons willen openstellen voor de samenleving en hoe wij om willen gaan met ons erfgoed. De toekomst van onze kerkelijke gemeente als geloofsgemeenschap bepaalt de huisvesting die wij nodig hebben. Op basis van De Droom zijn uitgangspunten geformuleerd en is een programma van eisen opgesteld. De werkgroep WGK heeft de opdracht gekregen deze uit te werken in scenario's voor de toekomst van ons kerkgebouw. Daarin hebben zij de ontwikkeling van het Tempel-Kerkmuseum meegenomen.

Het project WGK loopt al gedurende lange tijd. De kerkenraad heeft dit jaar ingezet op het herijken van de uitgangspunten en op transparante communicatie en informatie naar de gemeente toe. Daartoe zijn de vier scenario's die de werkgroep in opdracht heeft voorbereid voorgelegd aan de gemeente. Het betreft schetsontwerpen. De kerkenraad wil de input van gemeenteleden ophalen alvorens een richtinggevend besluit te nemen over de volgende stappen in het project WGK.

Proces dat is gevolgd

Twee gemeentevergaderingen hebben als doel gehad De Droom en de uitgangspunten te herijken. Vervolgens zijn ook de scenario's gepresenteerd. De kerkenraad heeft gekozen voor inloopmomenten om met gemeenteleden in gesprek te kunnen over de scenario's. Daarnaast is er een gesprek geweest met de betaalde medewerkers van de gemeente.

De scenario's zijn een 'schetsontwerp'. De kerkenraad gaat besluiten over de volgende stap: het uitwerken van één of meerdere scenario's tot 'voorlopig ontwerp'. Daartoe moeten diverse aspecten nader onderzocht worden. Ideeën van gemeenteleden kunnen hierin worden verwerkt. Samen met de scenario's zijn de investeringskosten gepresenteerd.

Opbrengst op hoofdlijnen

Er was brede belangstelling voor de inloopmomenten. Veel mensen hebben de moeite genomen om hun opmerkingen en vragen mondeling, via post-its of mail te delen. Vaak op een constructieve manier. Soms liepen de emoties hoog op, zowel over het proces dat gevolgd is als over het verleden en fouten die toen gemaakt zijn. Maar ook de toekomst van de kerk in het licht van het moeten loslaten van wat was en zorgelijke ontwikkelingen als ontkerkelijking riepen emoties op.

Algemene opmerkingen en opmerkingen ten aanzien van het proces

- Er is waardering voor het vele werk dat de werkgroep WGK heeft verricht.
- Is de droom niet achterhaald? Het 'waarom' van het project is uit het oog verloren.
- Het zijn vooral oudere gemeenteleden die zich laten horen. De vraag is wat jongere gemeenteleden vinden.
- De scenario's roepen veel vragen op die nog niet beantwoord zijn als vragen over kosten, haalbaarheid, maatschappelijk draagvlak.
- De kerk is Godshuis en staat tevens midden in de Elster samenleving. Wij moeten het erfgoed beschermen en de prachtige droom waarmaken. Ons kerkgebouw is een icoon van Elst.
- Niet iedereen voelt zich gehoord. Het proces dat door de kerkenraad is ingezet roept bij sommigen negatieve reacties op. Er is kritiek op de wijze van communiceren. De suggestie is gedaan om de website in te zetten en huis

- aan huis een vorm van referendum te houden.
- In de gesprekken en uit de brieven komt naar voren dat mensen specifieke wensen en ideeën hebben die zij niet terugzien in de schetsontwerpen (scenario's).
- Activiteiten in het kader van project WGK hebben de afgelopen jaren al veel geld gekost en de scenario's kosten nog meer geld. Waarom zouden we dat willen? Wat zijn de kosten en zijn de ingeschatte subsidie-mogelijkheden niet te optimistisch?
- De inrichting van de kerk wordt bepaald door de richting die wij als kerkgemeenschap op willen. We moeten koers bepalen op thema's als samenwerken met andere gemeentes, financiën en vastgoed, verbinding met burgerlijke gemeente, inclusie.
- De droom is mooi, doorpakken nu.
- De mening van de betaalde medewerkers van de kerkelijke gemeente moet meer gewicht krijgen ten opzichte van die van gemeenteleden.

Opmerkingen bij de scenario's

Hoewel wij geen voorkeur hebben gevraagd, is scenario C voor het grootste deel van de gemeenteleden die zich hebben uitgesproken het voorkeursscenario. Daarbij zijn meerdere kanttekeningen geplaatst.

- Verduurzamen met het oog op kosten en energiebesparing is nodig.
- De preekstoel moet behouden blijven op de huidige plek, elders in de kerk of mobiel worden; er zijn alternatieven aangedragen voor een hellingbaan.
- Het orgel verplaatsen heeft grote risico's voor het instrument zelf en voor de akoestiek; de orgelbouwer en goede adviseurs moeten hierin gehoord worden. Het orgel is ook gevoelig voor temperatuurswisselingen (aandachtspunt voor keuze verwarming).
- In de scenario's is nog geen aandacht besteed aan techniek en geluid.
- De noodzaak voor voorzieningen/faciliteiten wordt in twijfel getrokken omdat De Ruimte deze biedt.
- Stoelen in het middenschip plaatsen is een goed plan, maar heeft wel een aantal consequenties als bergruimte, gladde ondergrond.
- Gordijnen in het koor zijn niet nodig.
- Het erfgoed moeten wij beschermen maar doen wij dat met deze plannen? Denk aan grondwaterstand en instortingsgevaar.

- De toren zou meer aandacht mogen krijgen en kan verschillende functies krijgen.
- Scenario D wordt door enkelen gezien als het enige echte toekomstbestendige scenario. Het is ook een duur scenario.
- Toegankelijkheid van het museum en zorg en bescherming van het erfgoed zijn belangrijk. Maar hoe zinvol is een lift als het museum zelf niet toegankelijk is voor rolstoelers?

Vervolg

De kerkenraad heeft geconstateerd dat voor een goede voortgang van het proces en om te komen tot richtinggevende keuzes verdiepende gesprekken nodig zijn. Met deze gesprekken wil de kerkenraad ook recht doen aan de ontvangen feedback op de scenario's en wil zij de aanwezige kwaliteiten van gemeenteleden benutten. De gesprekken krijgen de vorm van een 'open werkgroep' waarin uitwisseling van argumenten en samenwerking op specifieke thema's plaats vindt. Immers, de scenario's zijn schetsontwerpen en niet uitgewerkt en definitief. In de gesprekken gaat het om de belangrijkste thema's uit de evaluatie. Het zijn gesprekken met ongeveer 10 gemeenteleden. De mensen die feedback hebben gegeven worden hier gericht voor uitgenodigd. De verdiepende gesprekken zijn nodig om uiteindelijk tot een weloverwogen richtinggevend besluit te komen.

De kerkenraad heeft besloten om op de volgende onderwerpen verdiepende gesprekken te hebben:

- Proces
- Religieuze elementen, met name de preekstoel
- Financiën met name effect op de exploitatie
- Geluid en techniek, inclusief het orgel
- Museum

Wij starten met een gesprek over het proces waarbij de nadruk ligt op hoe wij samen verder gaan in het werken aan de Grote Kerk. Daarna volgt het gesprek over de religieuze elementen waarbij de geloofsbeleving een belangrijk aspect is. In het nieuwe jaar volgen dan de gesprekken over financiën, geluid en techniek en het museum. De kerkenraad heeft voor deze volgorde gekozen omdat het financiële overzicht nog niet compleet is voor wat betreft het effect op de exploitatie. Daarnaast wordt in overleg met de organisten verder advies ingewonnen over de mogelijkheden en consequenties van het verplaatsen van het

orgel, zoals nu is opgenomen in scenario C. Ook advies over de effecten op de akoestiek bij verplaatsing van het orgel en verduurzaming van de kerk is noodzakelijk.

De data van de verdiepende gesprekken delen wij op de Blikvanger en Scipio. Het overzicht van de meningen, ideeën en opmerkingen die in de afgelopen periode zijn verzameld zijn opgenomen in twee bijlagen die gepubliceerd zijn op Scipio en ter inzage liggen op het kerkelijk bureau. Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van de inventarisatie, neem dan contact op met ondergetekende of de scriba van de kerkenraad.

Ellen Burger,

portefeuillehouder 'Werk aan de Grote Kerk'

KERKRENTMEESTERS

Update vacature voorzitter Kerkenraad

Sinds de laatste Onderweg hebben enkele goede gesprekken plaatsgevonden over de vacature voor voorzitter van de Kerkenraad. Eind oktober gaan we ook in gesprek met een groep jonge ouders om samen te verkennen hoe we kerk kunnen zijn in deze tijd.

De zoektocht naar een toekomstgerichte en verbindende voorzitter is dus volop in beweging. Denk jij mee, of ken je iemand die past bij deze rol? Laat het ons weten! Samen bouwen we aan een betrokken en inspirerende geloofsgemeenschap.

Reageren of meer weten?

Mail naar: Joleen Kruijt, Hester Liebeton of Mark Zey,

Wacht niet langer, want samen maken we kerk!

We kijken uit naar je reactie!

Vanuit het College van Kerkrentmeesters

Personeel en vacatures: Voor de predikant bezetting zijn de arbeidsvoorwaardelijke afspraken met

Ds. Aafke Zaal gemaakt. Aafke zal

per 1 december starten met haar werkzaamheden.

Vanwege ziekteverlof van Ds. Jeroen Jeroense, voorlopig tot einde van dit jaar, zal een nieuwe datum gepland worden voor de formele bevestigingsdienst van Aafke.

Op zondag 9 november zal Ds. Dick Kruijt tijdens de dienst Henk Jan Janssen van Doorn bevestigen als ouderling/penningmeester voor het college van kerkrentmeesters.

Voor hulp bij automatisering/gegevensverwerking zijn we nog in gesprek.

Word hulpkoster: een waardevolle rol in onze gemeente!

Jetty Gaasbeek stopt eind dit jaar als hulpkoster. We zijn haar dankbaar voor haar jarenlange inzet en zoeken nu nieuwe vrijwilligers die willen helpen bij de kerkdiensten.

Wat houdt het in?

Je zorgt ervoor dat de kerk op zondag open is, de verlichting aan staat en de zaal klaar is voor de dienst. Na afloop sluit je de kerk weer af. Dit kun je alleen doen of samen met iemand anders. Het is dankbaar werk dat je verbindt met de gemeente en bijdraagt aan een warm welkom voor iedereen. We denken na over een nieuwe invulling van deze rol, dus jouw hulp is meer dan welkom!

Interesse of vragen? Neem contact op met Jan Liebeton of ondergetekende.

Commercieel vastgoed:

De Brahmsstraat 61 (voormalig pastoriewoning) staat de eigendoms-overdracht op 1 december gepland.

Kerkelijk vastgoed: Gelet op de leeftijd van de verwarmingsinstallatie van de kerk wordt het onderhoudscontract opnieuw bekeken en mogelijk aangepast.

Voor de werkruimten van de predikanten zal nader onderzoek worden gedaan voor het installeren van een airco installatie.

Met de Voedselbank lopen nog gesprekken over de invulling van de gebruiksovereenkomst van De Ruimte.

Regelmatig krijgen we de vraag over het bezoeken van de toren van de kerk. Om de toren te kunnen bezoeken dient de toren te voldoen aan verschillende eisen en richtlijnen gericht op veiligheid, toegankelijkheid en verantwoordelijkheid. Voor veiligheid gaat om brandveiligheid (vluchtwegen, rookmelders, blusmiddelen), bouwkundige veiligheid voor publiekstoegang, ontruimingsplan en BHV. Voor toegankelijkheid gaat het over normen voor trappen, wegbewijzing en informatie. Voor erfgoed en monumentenzorg gaat het om behoud van historische elementen.

Ten slotte gaat het om verzekering en aansprakelijkheid. Indien niet voldaan wordt aan veiligheidsmaatregelen voor publieksbezoek kunnen de kerkrentmeesters aansprakelijk worden gesteld voor schade of letsel. Daarom kunnen wij helaas deze verzoeken niet honoreren en vragen wij uw begrip hiervoor.

Bedankt Werkgroep Kerkelijke Goederen

Jarenlang heeft een toegewijde groep gemeentelieden zich ingezet voor het beheer van onze kerkelijke gebouwen en gronden. Dankzij hun inzet zijn de panden en winkels goed onderhouden, gebreken verholpen en modernisering doorgevoerd.

Mede door verregaande complexe veranderingen in de regelgeving maken we nu de overstap naar een vastgoedcommissie, die meer samenwerkt met professionele partijen en minder vraagt van onze eigen vrijwilligers.

We zijn ontzettend dankbaar voor het werk van *Arie Katouw, Henk Kiestra, John Verhoeven, Huib Weernekes en Eric Zwartkruis*. Jullie inzet heeft veel betekend voor onze gemeente. Hopelijk kunnen we in de toekomst nog een beroep doen op jullie kennis.
Nogmaals: hartelijk dank!

De actie Kerkbalans 2026 is in volle voorbereiding. Binnen de werkgroep Kerkbalans gaan 2 vacatures ontstaan. Arie de Groot heeft hierover een stukje geschreven, elders in deze Onderweg. Warm aanbevolen.

De concept begroting 2026 en toelichting begroting zijn opgesteld. Dit zal aan de Kerkenraad worden voorgelegd. In de volgende Onderweg meer over deze twee onderwerpen.

De computer voor de techniek tijdens de kerkdienst is verouderd. Hiervoor zal een nieuwe computer (met computer tafel) worden aangeschaft. Zodra dit heeft plaatsgevonden zal dit voor iedereen zichtbaar zijn, direct na de ingang van de kerk aan de rechterzijde.

Justis
Ministerie van Justitie en Veiligheid

De aanvraag rondom
de VOG (Verklaring
Omtrent Gedrag)

verloopt voorspoedig. Kerkenraadsleden, werknemers en enkele vrijwilligers wordt verzocht een geheimhoudingverklaring te ondertekenen. Tijdens een nog te plannen gemeente avond zal dit nader worden toegelicht.

Dit was het laatste nieuws op hoofdlijnen.

Mochten jullie nog vragen hebben horen wij dit graag.

Mark Zey

Vrijwilligers nodig voor werkgroep actie Kerkbalans

Beste gemeenteleden,

Ieder jaar organiseert de werkgroep 'Actie Kerkbalans', de kerkbalans voor dat jaar. Met de opbrengst van de Actie Kerkbalans waarin aan onze gemeenteleden wordt gevraagd om een vrijwillige gift aan de kerk voor het lopende jaar, worden voor een belangrijk deel de kosten van het 'kerk zijn' van onze Protestantse Gemeente te Elst gefinancierd.

De werkgroep Actie Kerkbalans bestaat uit 5 leden, inclusief ondergetekende. Ieder heeft binnen de werkgroep zijn of haar specifieke taak. Hoewel de werkgroep de voorbereidende vergadering meestal eind augustus al heeft, ligt het zwaartepunt van de activiteiten van half december ieder jaar tot en met eind januari van het daarop volgende jaar.

De werkgroep heeft voor de Actie Kerkbalans 2027 twee nieuwe leden nodig. Zowel voor Huib Weernekes als ondergetekende is dit het laatste jaar dat we betrokken zijn bij de werkgroep. Huib heeft ruim 30 jaar werkzaamheden binnen deze werkgroep uitgevoerd.

Om een goede start te kunnen maken is het voor de nieuwe leden van de werkgroep prettig indien

zij kunnen meelopen met de Actie Kerkbalans 2026. Vandaar nu deze oproep.

De taken van Huib zijn vooral gericht op de communicatie met de 'lopers', en het logistieke deel van het werk. Zo zorgt hij er bijvoorbeeld voor dat de 'loperslijsten' up-to-date blijven en er nieuwe 'lopers' worden gezocht bij afmeldingen. Als de enveloppen begin januari gevuld zijn, worden deze door Huib gesorteerd op postcode en gereed gemaakt in pakketjes voor de route van de 'lopers'. Uiteraard is Huib ook een bekend gezicht in de uitdeling van de pakketjes aan de 'lopers' en de inname daarvan.

In totaal zijn afgelopen jaar ruim 850 brieven door Huib verstrekt aan de 'lopers'. Door de verwachte implementatie van het geautomatiseerde systeem 'Scipio Online' zal daar naar verwachting voor de Actie Kerkbalans 2027 ongeveer de helft van overblijven.

Als voorzitter van de werkgroep ben ik met name verantwoordelijk voor de coördinatie en planning van de Actie Kerkbalans en leidt de vergaderingen. We zoeken dus binnen onze gemeente naar mensen die deze twee stokjes van ons willen overnemen.

Graag roep ik gemeenteleden op om zich te melden voor één van voormelde functies van de werkgroep Actie Kerkbalans

Arie de Groot

CPO

Wekelijkse gemeentegroet krijgt duurzame invulling

In het zomernummer van Onderweg heeft de bloemengroep u gevraagd om mee te denken over een meer duurzame invulling van de wekelijkse gemeentegroet. Dank aan ieder die hierop heeft gereageerd. Er zijn waardevolle ideeën aangeleverd. Daarmee heeft de bloemengroep een plan opgesteld om het komende jaar een wat meer duurzame invulling te geven aan de gemeentegroet.

Wellicht was het u al opgevallen dat we afgelopen maanden veel boeketten hebben samengesteld met bloemen uit pluktuinen in onze regio. We hebben daar over het algemeen goede reacties op

gekregen. Maar helaas valt het vanaf oktober niet mee om met plukbloemen nog een aardig boeket samen te stellen. Bloemen het jaar rond is heel moeilijk duurzaam in te vullen. Maar zoals ook in het zomernummer aangegeven, het gaat bij de gemeentegroet niet specifiek om de bloemen maar om een vorm van aandacht en betrokkenheid.

Omdat oktober en november bij uitstek oogstmaanden zijn willen we in die weken de gemeentegroet vergezeld laten gaan met een 'oogstmandje'. Producten uit de regio als gemeentegroet.

Vanaf 1e Advent tot en met Pasen of Pinksteren zullen kaarsen worden gegeven. We hebben mooie handgemaakte kaarsen gevonden die afkomstig zijn van abdij Koningsoord in Arnhem. Hoe mooi is het om in donkere tijden een lichtpuntje te mogen overhandigen!

Vanaf mei/ juni komen er weer mogelijkheden om voorjaarsbloemen uit de regio en uit pluktuinen te kunnen kopen. En dat zetten we dan weer door tot oktober.

Natuurlijk blijven de attenties allemaal vergezeld gaan met de prachtige kaart waarop gemeenteleden hun naam schrijven.

De bloemengroep heeft van het CPO ruimte gekregen om duurzaamheid te laten meewegen bij het zoeken naar invulling van de gemeentegroet.

Als bloemengroep vinden we dat we hiermee een mooie eerste stap zetten. Over een jaar zullen we terugblikken en evalueren hoe een en ander wordt ontvangen. We blijven u vragen om te komen met suggesties en ideeën, we dragen het met elkaar.

Namens de bloemengroep, Marja de Leeuw

PVD (Protestantse Vrijwilligers Dienst)

Op woensdagavond 1 oktober zijn de vrijwilligers bij elkaar geweest voor een vergadering en was ds. Aafke Zaal te gast. Zij leidde het gesprek over het bezoekwerk dat de vrijwilligers namens de kerk doen bij oudere gemeenteleden.

Het was een waardevol interactief uur, waarin veel aspecten van het bezoekwerk aan bod kwamen. Een mooi uur toerusting voor de vrijwilligers!

In de vergadering werd ook Ellen Siemelink in het zonnetje gezet; zij is al 25 jaar vrijwilligster bij de PVD! Zij ontving een leuke attentie en een boeket bloemen van Corrie Brüning.

Namens de PVD, Gea Dijkstra

DE TORENHAAN ZEGT ER HET ZIJNE VAN...

Er zijn nog veel vactures in
onze kerk

U helpt toch ook mee!

DIACONIE

'Aan tafel....we gaan eten!'

Aan tafel
Masada عند الطاولة

Samen delen, Samen eten, Samen kletsen
Woensdag 5 november - 17:30 uur
In de Ruimte
Sint Maartenstraat 32b Elst

Breng een eigen gerecht mee voor een paar mensen,
zodat we van elkaars cultuur kunnen proeven.

Birkaç kişi için kendi yemeğinizi getirin, böylece
birbirimizin kültürünü tadabiliriz.

احضر طبقاً خاصاً بك لعدة أشخاص، لكي نتذوق ثقافات بعضنا البعض.

Dit is een uitnodiging om in De Ruimte te komen eten op woensdag 5 november aanstaande.
Welkom vanaf 17.30 uur.

Misschien horen we in gedachten nog de roep 'aan tafel....!' En werd ook je naam er nog bij geroepen als je niet snel genoeg reageerde...? Dan wist je wel hoe laat het was. Soms was je nog zo verdiept in het spelen dat je daar nog niet mee wilde stoppen, maar het kon ook zijn dat je zo snel mogelijk zorgde aan tafel te zitten, want mmm,....het rook al zo lekker in de keuken.

Al enkele jaren mogen we als diaconie in samenwerking met Vluchtelingenwerk deze avonden organiseren, zo'n 4 keer per jaar. Het is een al langer beproefde formule, die effectief gebleken is mensen met elkaar in contact te brengen. Iedereen die wil komen eten brengt zelf iets smakelijks mee uit eigen keuken, voor zo'n 4-6 personen. We zetten alle meegebrachte gerechten op tafel en we delen wat er is met alle aanwezigen.

Er is voor ieder iets en eigenlijk is het altijd genoeg! De flyer die hierbij staat afgedrukt wordt ook verspreid bij Vluchtelingenwerk, zodat we nieuwe Nederlanders ook bereiken, mensen die een verblijfsstatus hebben en in Overbetuwe wonen. Zo kunnen we ieder gastvrij ontvangen en kunnen we van elkaars cultuur proeven, hetgeen zeer de moeite waard is. Dus als je het leuk vindt om iets lekkers te maken, een gesprekje aan te gaan met iemand die je misschien nooit eerder zag of aansprak, kom dan mee aan tafel! Samen eten verbindt.

De jeugd- en jongerenwerker heeft een aantal studenten van de HAN onder haar hoede. Deze jongelui zorgen voor een creatieve activiteit na het eten. Wie wil kan meedoen. Er wordt iets aangereikt wat uiteindelijk mee naar huis genomen kan worden. Dat wordt vast een succes! Dus graag zien we velen van jullie als gasten aanschuiven aan tafel.

Ria Struijs, diaconie

PG Elst ontvangt weer studenten van 'Bridging Gaps'

In het weekend van 8 en 9 november ontvangen we weer studenten uit het programma Bridging Gaps van de Vrije Universiteit Amsterdam. Het doel van Bridging Gaps is theologiestudenten in achterstandssituaties kennis te laten maken met theologiebeoefening en kerken in Nederland. Zonder de verplichting voor hen deel te moeten nemen aan een formele master- of bacheloropleiding.

Elk jaar vormt een gezelschap van veertien tot zestien studenten uit het Midden Oosten, Afrika, Latijns-Amerika, Azië en Oost-Europa samen met medewerkers en studenten van de Faculteit Religie en Theologie (FRT) en de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) drie maanden lang een 'community of learners'. De buitenlandse deelnemers werken in deze community aan een eigen onderzoeksproject, brengen tijd door met hun Nederlandse 'buddies', en bezoeken kerkgemeenschappen en maatschappelijke projecten in Nederland. Over al deze onderdelen wordt door de studenten ook verslag uitgebracht. Vanuit deze drie maanden samen komen internationale netwerken en verbanden tot stand, die nog lang daarna blijven bestaan.

De ZWO-groep ontvangt dit jaar twee studentes uit Ethiopië. Op zaterdag 8 november worden ze ontvangen met een lunch en start het programma. Zo verkennen we de omgeving en bezoeken we samen het kerkmuseum.

We sluiten de middag af met een gezamenlijke maaltijd om daarna door te gaan naar het avondprogramma. We gaan met elkaar in gesprek over het vieren van het Heilig Avondmaal en de betekenis van het hebben van een ambt zoals kerkrentmeester. We doen dit ter voorbereiding op de dienst van zondag waarin we het Avondmaal vieren en de bevestiging van een ambtsdrager zal plaatsvinden. Na de dienst zullen de gasten natuurlijk mee gaan koffiedrinken en zullen ze het leuk vinden u te spreken. De daaropvolgende lunch is de afsluiting van hun bezoek aan onze kerk.

Wilt u meedoen met het programma, alleen gezellig mee-eten of leren van elkaar door mee te doen met het gesprek op zaterdagavond? Dan bent u van harte welkom. U kunt zich aanmelden via zwo@pg-elst.nl.

Graag tot dan! Hartelijke groet, namens de ZWO-werkgroep,
Henriëtte Nonnekens

Grote inzamelingsactie op 12 en 13 december voor de Voedselbank Overbetuwe en Lingewaard, dat doen we samen

Na het enorme succes van de afgelopen jaren organiseren wij ook dit jaar een grote inzamelingsactie voor de Voedselbank Overbetuwe en Lingewaard.

De actie wordt georganiseerd door de gezamenlijke kerken uit Overbetuwe en Lingewaard (Molukse, katholieke en protestantse kerken), Stichting Leergeld Oost Betuwe, de Rotaryclubs en de Lions. Vorig jaar stonden we met ruim 400 vrijwilligers (jong en oud), waaronder vele kerkleden, bij 30 supermarkten in Overbetuwe, Lingewaard en Arnhem Schuytgraaf. Zowel de samenwerking als de opbrengst (2.000 bananen-dozen vol met artikelen met een waarde van ruim € 100.000 (inclusief giften van de supermarkten zelf)) was een groot succes. Dit jaar willen we dat graag evenaren en zo mogelijk overtreffen. Daar hebben wij uw hulp voor nodig.

Doet u dit jaar (ook weer) mee?

Uw bijdrage voor de Voedselbank op 12 en 13 december

Veel mensen zijn genoodzaakt gebruik te maken van de Voedselbank. Op vrijdag 12 en zaterdag 13 december kunt u naast uw eigen boodschappen bij uw deelnemende supermarkt ook iets kopen voor mensen die afhankelijk zijn van de Voedselbank. Dit mag van alles zijn en iets dat past bij uw portemonnee. Ook artikelen uit uw voorraadkast kunt u deze dag bij ons inleveren en natuurlijk uw DE-punten.

Uw bijdrage is van harte welkom. Wij zorgen ervoor dat de artikelen die u koopt bij de Voedselbank worden afgeleverd. Een financiële bijdrage kunt u storten op NL61Rabo0104083255 ten name van de Voedselbank onder vermelding van Voedselbankactie Over-Linge dec 2025.

Meedoen als vrijwilliger? Dat kan, graag zelfs.

Wilt u naast het geven van enkele artikelen meedoen als vrijwilliger aan deze actie, dan juichen wij dat van harte toe. Wij staan zowel vrijdag 12 als zaterdag 13 december van 10-18.00 uur in twee tijdsbestekken van vier uur in zoveel mogelijk supermarkten in Overbetuwe en Lingewaard. Per tijdsbestek zijn wij met vier mensen aanwezig (om klanten te informeren bij binnenkomst, om de kraam in de winkel met voedselbankartikelen te bemensen en om de artikelen in ontvangst te nemen). Per supermarkt hebben we dus 16 mensen (jong en oud) nodig. Uw/jouw hulp (voor één of twee shiften van 4 uur) is van harte welkom. Als je het leuk vindt om te helpen geef je dan uiterlijk 28 november op bij Wichert van Olst met

vermelding van je naam en eventuele voorkeur van tijd en supermarkt.

Fijn als je ook je vrienden, medekerkleden, clubgenoten en familie enthousiasmeert om mee te doen en mee te helpen.

Samen staan we sterk voor de mensen die gebruik moeten maken van de Voedselbank Overbetuwe en Lingewaard. Wij hopen van harte dat deze oecumenische actie weer een groot succes wordt. Alvast veel dank voor uw hulp en bijdrage.

Organisatieteam Voedselbankactie Overbetuwe-Lingewaard
Arjen Dijkstra, Jos van Dillen, Cor Hendriks,
Hester Liebeton, Jan Luiten en Wichert van Olst

Terugblik Week van de Eenzaamheid

Deze week waren er extra activiteiten, waar iedereen aan mee kon doen, georganiseerd in de Overbetuwe. Op onze marktkraam was koffie/thee met iets lekkers en genoeg flyer en lees materiaal om aandacht te geven aan eenzaamheid.

De officiële opening werd gedaan door Wethouder Evert Westerbeeke. In zijn toespraak lag het accent op zelfredzaamheid en moeten we het zeker ook hebben over samenredzaamheid. Als iedereen naar elkaar omkijkt staat niemand er alleen voor.

De stamtafel

Pastor Rademakers, Paul Peillouw en dames van de Evangelische Molukse kerk waren de gastsprekers deze morgen.

Fijn dat er veel belangstelling was voor dit onderwerp, we waren met een grote groep. Na de muzikale opening, het lied van Mike Bodde : Eenzaamheid, vertelde John zijn pastorale ervaringen met mensen die zich eenzaam voelen. Voorop gesteld dat eenzaamheid ook bij het leven hoort.

Ook Paul vertelde wat zij in hun kerk gedaan hebben om de eenzaamheid onder ouderen aan te pakken. Er is gesproken met de kinderen van deze ouderen om hun ouders te helpen met vervoer, bezoeken thuis en meer aandacht te geven.

Daarna is er een groep opgericht: De Kruidnagel. Ouderen hebben nu een ruimte waar ze bij elkaar kunnen komen. Ze koken samen, zingen Maleise liedjes, knutselen en nog meer. Ook U bent hier van harte welkom. (Ontmoetingsruimte van de Molukse kerk).

Viering in de Molukse kerk

We hebben gebeden uitgesproken en enkele liederen in het Nederlands en het Maleis gezongen. Mensen kunnen niet zonder verbinding met andere mensen.

Wij zijn geroepen voor elkaar te zorgen en te delen in elkaars lijden en vreugde.

Tot slot zongen we samen het lied: De zegen van de Heer.

Lezing over eenzaamheid

Ymkje van de Dobbelsteen, specialist eenzaamheid, nam ons mee in haar kennis over deze moeilijke materie.

Iedereen komt in zijn leven eenzaamheid tegen. Vaak gebeurt dit na een verandering in je dagelijks leven. Bij overlijden, ontslag, scheiding, gaan studeren, gepest worden. Dit komt niet alleen bij ouderen voor, statisch gezien is het aantal bij jonge mensen veel hoger. Hoe je zelf met deze eenzaamheid omgaat speelt een belangrijke rol. Ben je in staat om de knop in je hoofd te leren 'omzetten'?

Een boeiende avond, eenzaamheid is complexer dan wij denken.

Bloemengroet

In De Ruimte zijn mooie bloemboeketten gemaakt. Het was gezellig zo samen aan het werk te zijn. De bedoeling was om bij bewoners van zorghuis Pleyade, die weinig tot geen bezoek krijgen een bloemetje te brengen en een praatje te maken.

Allemaal waren we laaiend enthousiast over de fantastische reacties van de bewoners. Prachtige gesprekken, bloemetjes in de vaas en kom gauw eens terug voor een kopje koffie. We gaan deze bloemengroet zeker herhalen, ideeën al in wording!

Magreet Elzinga

DIACONALE COLLECTES NOVEMBER

2 november: SchuldHulpMaatje

Jaarlijks krijgen bijna tienduizend mensen persoonlijke hulp van ruim drieduizend deskundige SchuldHulpMaatjes in 151 Nederlandse gemeenten. De aanpak van SchuldHulpMaatje is een aanvulling op de professionele schuldhulpverlening of kan professionele hulpverlening voorkomen. In 62 procent van de huishoudens waar SchuldHulpMaatje actief is, is (nog) geen sprake van schuldhulpverlening. Als er wel sprake is van professionele schuldhulpverlening, kan de hulp van SchuldHulpMaatje een goede aanvulling zijn. Het maatje kan de hulpvrager dan motiveren en ondersteunen.

De aanpak richt zich erop om mensen met financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken. Dat voorkomt dat schulden onnodig oplopen. SchuldHulpMaatje biedt hulp met getrainde vrijwilligers. De gecertificeerde Maatjes begeleiden en ondersteunen mensen met financiële problemen. Het doel is: de hulpvrager helpen naar een gezonde financiële huishouding, zodat iemand het zelf kan. De vrijwilligers zien de mensen achter de cijfers, de schaamte achter de schulden.

Zie ook: <https://schuldhulpmaatje.nl/onze-aanpak/> voor meer informatie.

9 november:

Klussenteam van het Huis van Compassie

Huis van Compassie is een laagdrempelige plek waarin vele verschillende activiteiten plaatsvinden waarbij compassie met mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie centraal staat. Compassie met bijvoorbeeld daklozen, ongedocumenteerde vreemdelingen, mensen die in armoede leven en mensen die sociaal geïsoleerd zijn en/of zorg behoeven. We organiseren activiteiten voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie, maar tegelijkertijd ook voor mensen die het goed vergaat. Juist de ontmoeting tussen verschillende groepen mensen streven wij na, omdat dit kan leiden tot begrip voor elkaar en respect. Daarnaast bieden we in Huis van Compassie een plek aan verschillende vrijwilligersgroepen van mensen die zich op een of andere wijze willen inzetten voor -en in samenwerking met- de groepen die onze steun en solidariteit behoeven. Ook ondersteunen wij initiatieven die door mensen uit onze doelgroepen worden opgezet. Zie ook: <https://huisvancompassienijmegen.nl/> voor meer informatie.

16 november: Huiskamer van Elst

In de Gemeente Overbetuwe zijn in totaal 10 huiskamers; bijna in elk dorp één, zo ook in Elst. De huiskamer is een laagdrempelige ontmoetingsplek in het dorp, waarbij ontmoeten voorop staat. De huiskamer van Elst valt onder Stichting Ontmoeten en Verbinden Elst en heeft ten doel het stimuleren en organiseren van activiteiten voor inwoners of groepen inwoners van Elst ter bevordering van contacten in Elst (Overbetuwe) en daarmee het tegengaan van eenzaamheid. Tussen de 80 en 100 bezoekers (voornamelijk senioren) worden wekelijks begroet, een aantal dat geleidelijk aan toeneemt. Het is een laagdrempelige ontvangst. De Huiskamer van Elst is een plek voor het lezen van een krantje, een goed gesprek en/of het inwinnen van informatie vooral op lokaal sociaal gebied. Zie ook: <https://www.ontmoetenenverbindenelst.nl/> voor meer informatie.

23 november: Protestantse kerk Pastoraat bij rouw en gedachtenis.

Pastoraat, een wezenlijk onderdeel van ons kerk-zijn, is meeleven met elkaar, aandacht en

zorg geven aan de ander. Zowel aan mensen binnen als buiten de kerk. De Protestantse Kerk ondersteunt allerlei vormen van pastoraat, zoals in de scheepvaart, gevangenissen of bij studenten. Bij momenten van rouw en gedachtenis biedt de kerk ruimte aan gemeenteleden, maar ook aan wijk- en dorpsbewoners, om stil te staan bij hun verdriet. In de hectiek van het leven biedt de kerk een moment van rust, aandacht en nabijheid, voor iedereen die dat nodig heeft. Daarom is dit een waardevol en hartverwarmend collectiedoel dat we van harte aanbevelen. Want door pastoraat te ondersteunen, helpen we de kerk om te blijven doen waar ze het verschil maakt: een vindplaats zijn van geloof, hoop en liefde.

Zie ook:

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/collecte-rooster/collecte-protestantse-kerk-2025-pastoraat-nederland/> voor meer informatie

30 november: Vluchtelingenwerk Elst

Vluchtelingenwerk Elst Overbetuwe helpt asielzoekers in nood in Elst en omgeving. Vluchtelingen in afwachting van hun procedure, vluchtelingen die zijn uitgeprocedeerd maar niet terug kunnen of terug durven. Mensen die een reële kans maken op een verblijfsvergunning, maar desondanks door de Nederlandse overheid in de steek worden gelaten. Vluchtelingenwerk helpt deze mensen met woonruimte, voedsel en advies. Vluchtelingenwerk is in hoge mate afhankelijk van donaties en de inzet van vrijwilligers. Zie ook: <https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/locatie/locatie-overbetuwe> voor meer informatie.

Collectebonnen

Kerkgangers die gebruik willen maken van collectebonnen kunnen deze in de volgende coupures bestellen: Kaarten met 20 bonnen van € 0,50 (€ 10,-) of € 0,75 (€ 15,-) of € 1,- (€ 20,-) of € 2,- (€ 40,-) door storting op bankrekeningnummer NL71 RABO 0373719019 ten name van Collectebonnen Protestantse Gemeente Elst, onder vermelding van adres, aantal en soort. Uw bestelling wordt zo spoedig mogelijk bij u thuis bezorgd. Voor nadere informatie A.M. Brandt.

COLUMN

The Only Way Is Up

De enige weg is omhoog en die gaan we stap voor stap.

In 2015 reisde ik samen met Sjoerd naar Bali. Van vliegschaamte hadden we toen nog niet gehoord. We waren net afgestudeerd, vol dromen en verlangens om de wereld te ontdekken. Op Bali ontstond het spontane idee om een slapende vulkaan te beklimmen. Eerlijk gezegd zag ik er best tegenop. We moesten om vier uur 's ochtends opstaan om op de top te staan bij zonsopgang. Een stevige klim, met als beloning een uitzicht dat alle moeite waard zou zijn. Toen ik mijn twijfels uitsprak tegen een vrolijke medereiziger, bleek dat precies de juiste stap. Hij zei lachend: 'Ik loop wel voor je... the only way is up! De enige weg is naar boven, en ik zorg dat jij daar ook komt. Terug naar beneden is geen optie, niet voordat we de zon hebben zien opkomen.'

Zo gezegd, zo gedaan. Voor zonsopkomst stonden we daar, samen met zo'n honderd andere reizigers, te genieten van het eerste licht.

Ik dacht aan dat moment terwijl ik nadacht over deze column. In de afgelopen jaren heb ik me vaak machteloos gevoeld, door de oorlogen, het wereldnieuws dat steeds dichterbij kwam. En steeds weer die ene vraag: wat betekent dit voor onze kinderen, jongeren en kleinkinderen? Wat brengt de toekomst?

Soms verlangde ik naar die vrolijke medereiziger. Iemand die zou zeggen: 'Het komt goed. We gaan gewoon door. Blijf geloven in vrede.' Toen de oorlog tussen Rusland en Oekraïne uitbrak, plaatste ik een foto op mijn Facebookpagina. Daarbij schreef ik: *'had ik maar zo'n kastje met een vredesduif erin, dan wist ik het wel. In gedachten bij Oekraïne.'*

Maar ik had geen vredesduif in een doosje. En ook geen stem naast me die zei dat het goed zou komen.

Het machteloze gevoel bleef, tot deze zomer. Ik was in Taizé, waar het jaarthema luidde: Hopen voorbij alle hoop. Elke ochtend kwamen de jongeren van 16 en 17 jaar samen voor het

tienerprogramma. Een broeder uit Taizé opende telkens de ochtend met een Bijbeltekst over hoop, vertrouwen en de opstanding van Jezus op zaterdag, een herinnering dat de dood nooit het laatste woord heeft.

Na de Bijbelintroductie gingen we in kleine groepjes uiteen. Ik begeleidde samen met een bevriende predikant zo'n groep en raakte met de jongeren in gesprek over wat die verhalen over hoop betekende. Wat mij raakte, was dat het gesprek niet ging over wereldvrede in abstracte termen, maar over iets heel concreets en dichtbij: een troostende arm om iemand heen, een luisterend oor, vriendschap wanneer iemand dat nodig heeft. Dáár begint hoop.

De broeders leerden de jongeren: door stil te staan bij Jezus' opstanding, kun je zien dat zelfs in het diepste donker licht mogelijk is. Eén kaarsje maakt een wereld van verschil. Elke vrijdagavond wordt er in Taizé een half uur gebeden voor vrede, elke week opnieuw. Want, zo zei de broeder: *'opgeven betekent dat mensen in oorlog écht verloren zijn.'*

Op zaterdagavond brandden duizenden kaarsjes in de kerk, als teken van hoop en nieuw leven. Licht in het donker.

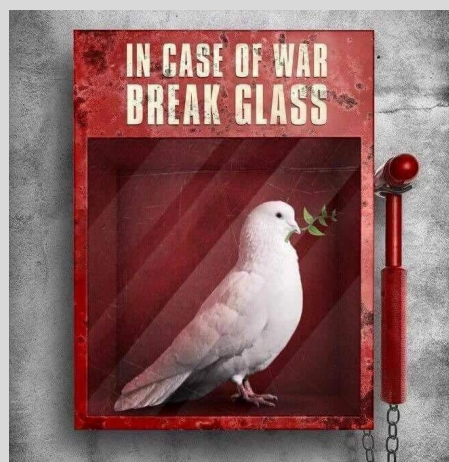
En toen besepte ik: zelfs in tijden van wanhoop kan een kaarsje, een gebed of een simpele aanraking hoop terugbrengen.

Dus dacht ik terug aan die vrolijke medereiziger. *The only way is up!*

We moeten doorgaan. Niet opgeven.

Alleen dan krijgt vrede een kans.

Lisette Brandsma

JEUGD

CRÈCHE

Uw kinderen (0-4 jaar) zijn van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

KINDERKERK

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

Advent- en kerstproject

De herfst is weer begonnen en dat betekent dat we druk bezig zijn met de voorbereidingen van ons advent- en kerstproject. Dit jaar gaan we aan de slag met de 'geluksbezorger'. Elke week zal er een geluksbezorger komen in de kerk. Wat brengt ze allemaal mee? Waar halen wij onze geluksmomentjes uit? In het boek Jesaja spreekt Jesaja over de 'vreugdebode'. Hij vertelde over vreugde en bracht zelf ook vreugde naar de mensen. Hij gaf de mensen hoop door zijn woorden over het nieuwe begin dat God zou maken. Hoe kunnen we voor elkaar een beetje een geluksbezorger zijn? Dat gaan we samen ontdekken tijdens het project. Kom je ook?

Collectedoel kinderkerk, Amalia kinderfonds

Zoals bekend collecteren we met de kinderkerk voor een goed doel, namelijk het Amalia kinderfonds.

Als je in het ziekenhuis terecht komt is dat voor een kind een heel spannende ervaring. Het Amalia kinderfonds zet zich in om een omgeving in het ziekenhuis te creëren waar kinderen zich thuis voelen, waar ze ondanks hun ziekte, gewoon kind kunnen zijn. De collectebak in de torenhal staat er niet meer, want het collecteren wordt net wat anders. Er wordt een mooie collectebus gemaakt, waar zowel fysiek geld in kan als waar een QR code gescand kan worden. Op deze manier kunnen we als kinderkerk een financieel

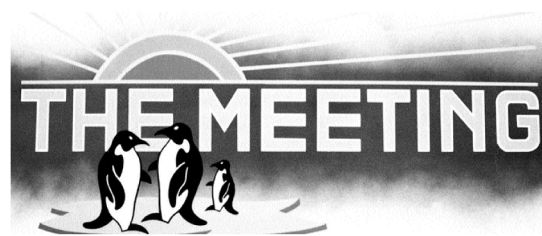
amalia
kinder
fonds

steentje bijdragen. De collectebus komt op tafel te staan tijdens het kinderkerkmoment.

Wie komt onze kinderkerkleiding versterken?

Op dit moment is de bezetting van de leiding van de kinderkerk voldoende om elke week twee groepen kinderen een passende kinderkerkdienst te kunnen geven. Aan het einde van het seizoen stoppen twee van onze leiding. Hierdoor zijn we op zoek naar nieuwe mensen die het leuk vinden om met een enthousiaste groep leiding de kinderkerk te verzorgen. Spreek een van ons gerust eens aan voor meer informatie. Iedereen is van harte welkom!

Met vriendelijke groet,
namens de leiding van de kinderkerk,
Frederiek Hiemstra

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zingeving bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent!

Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

CONTACTPERSONEN VOOR THE MEETING:

Lisette Brandsma contactpersoon
vacant voorzitter Meetingcommissie
Internet: www.pg-elst.nl/jeugd

12+

Eens per maand is er op zondagochtend tijdens de dienst 12+. Als de kinderen naar de kinderkerk gaan is er voor de tieners een programma in The Meeting. We ontbijten samen en praten over het

thema van de dienst of iets wat ons bezig houdt. We vinden het als kerk belangrijk dat gezinnen naar de dienst komen, door naast kinderkerk ook 12+ aan te bieden hebben we een breed aanbod voor iedereen van het gezin. Voor in de agenda, 23 november, 25 januari, 22 februari, 22 maart, 24 mei Pinksteren), 28 juni is er 12+.

Geri en Lisette

MUZIEK

Orgelconcert

*Op 2 november speelt
Wim Roelfsema
van Bach tot Messiaen*

Een begenadigd musicus, van alle markten thuis maar met een grote voorliefde voor Bach, zo kennen wij de Arnhemse organist Wim Roelfsema, een vaste waarde in de concertprogrammering.

Ook op 2 november speelt Roelfsema J.S. Bach, en wel zijn Preludium en Fuga in c klein (BWV 537). Maar al snel stapt hij over naar andere landen en andere tijden. Zo speelt hij het werk 'Trivium' van de nog levende Estse grootheid Arvo Pärt, het eerste dat hij maakte in de voor hem zo kenmerkende verstilde stijl. Na deze werken ruilt het Van Leeuwen-orgel in voor het Walker-koororgel. Daarop speelt hij uitsluitend Frans werk: van de pas in de jaren 60 herontdekte Charles-Valentin Alkan (tijdgenoot van Chopin en Liszt), César Franck (een van zijn bekende koralen), om af te sluiten met L'Eau van de twintigste-eeuwse componist Olivier Messiaen, die zich bij zijn composities liet inspireren door de natuur, in het bijzonder door vogels en kleuren.

Het concert begint om 12.00 uur, duurt een uurtje en is vrij toegankelijk. Na afloop is er een collecte.

Peter de Leeuwerk

Troostrijke klanken op Zondag Voleinding Zondag 23 november 2025, 15.00 uur Grote Kerk

In het kader van Zondag Voleinding 2025 bezingt het koor CantAnimus uit de regio Arnhem-Nijmegen, onder leiding van dirigent en componist Caspar van der Vinne, de herinneringen aan overleden dierbaren en geliefden. Troostende klanken voor nabestaanden.

De naam 'CantAnimus' betekent 'het bezingen van de ziel', en precies dat doet CantAnimus al 15 jaar met het programma 'stem en Stilte', ieder jaar op of rond Allerzielen en op Zondag Voleinding. Centraal in deze Ziele-Zang staat het door Caspar van der Vinne gecomponeerde 'Requiem veur mien Moe'. Het requiem wordt voorafgegaan door liederen die de essentie van het leven raken, van onder andere Bach, Schönberg, Jenkins, Mozart en Schubert. Een stil uur koorzang.

Het concert, dat ook in Velp wordt uitgevoerd op Allerzielen (zondag 2 november), wordt nu voor de vijfde keer op Zondag Voleinding gehouden, op 23 november 2025 om 15.00 uur in de Grote Kerk te Elst.

De toegang is gratis; een vrijwillige bijdrage na afloop, ter dekking van de kosten, wordt op prijs gesteld.

Meer informatie over CantAnimus kunt u vinden op www.cantanimus.nl.

Wij hopen u te ontmoeten en te ontroeren!

Namens CantAnimus, Gea Dijkstra

Poco Più zingt in de Grote Kerk

Op zaterdagavond 29 november zingt het Nijmeegse Kamerkoor Poco Più muziek van twee grote componisten uit de barok: Heinrich Schütz en Henry Purcell. Van Schütz zingt het koor de Musikalische Exequien, gecomponeerd ter nagedachtenis aan een Duitse edelman. Henry Purcell

schreef zijn Funeral Sentences voor de uitvaart van koningin Mary van Engeland. Prachtige muziek, soms dramatisch en dan weer intiem. Poco Più staat onder leiding van Saskia Regtering en wordt begeleid door Wim Roelfsema op kistorgel en Guus Fabius op cello. Het concert begint om 20.00 uur en heeft geen pauze. Alle informatie en kaartverkoop (€17,50) via www.pocopiou.nl.

Concert Oosterbeekse Kamerkoor 30 november

Concert
Zondag 30 november

15.00 uur
Grote Kerk
Elst

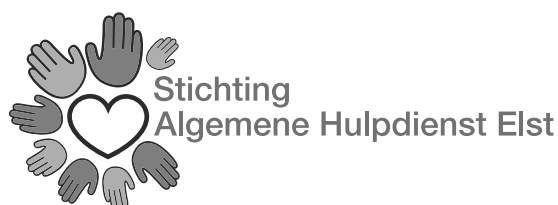
ROND OM EINKERS

Oosterbeekse Kamerkoor
en projectleden
o.l.v. Annelies Boone

Missa Sancti Georgii
en werken van o.a. Chilcott,
Gjeilo
en Whitacre

m.m.v.
Ella Kamerich (piano)
Anne-Roos Ruiter (hobo)
Stijn Liefink (cello)
Lynn Jansen (viool)
Christa de Moreé-Jolink (viool)

entree €15,- in de voorverkoop:
scan de QRcode of via okkconcert@gmail.com
o.v.v. naam, aantal kaarten, concert Elst
entree €17,50 aan de zaal
t/m 18 jaar €10,-

Hulp bij maaltijdvoorziening, personenvervoer, kleine klusjes in en om het huis, boodschappen en tuinonderhoud.
0481-374926 (op werkdagen van 9.00 - 10.00 uur)
info@hulpdienstelst.nl
www.hulpdienstelst.nl

Openingstijden Tempel-Kerkmuseum

Het Tempel-Kerkmuseum is geopend:

- Van 1 april tot 1 november:
elke zaterdag van 13.30-16.30 uur
- Van 1 november tot 1 april:
elke 1e zaterdag van de maand van 13.30-16.30 uur

Rondleiding om 14.00 uur (€ 6,00 p.p., € 3,00 kinderen t/m 12 jaar). Romeinse Ruimte en Crypte alleen toegankelijk met rondleiding.

Voor rondleidingen buiten de openstelling kunt u een afspraak maken via de koster

Voor actuele informatie:
www.tempelkerkmuseum.nl

Winteropenstelling

Van 1 november tot 1 april gaat het museum weer over op de winteropeningstijden. Het museum is deze periode geopend op de eerste zaterdag van de maand.

Daarnaast kunt u altijd een afspraak maken voor een bezoek. De gidsen vinden het leuk om ook op andere tijden bezoekers te ontvangen.

U kunt hiervoor een aanvraag doen via tempelkerkmuseum.nl.

Tijdens de zaterdagen verzorgen we de rondleiding '2000 jaar cultusplaats, laag op laag'.

Deze kunt u ook boeken voor een afspraak. Maar bij een afspraak kunt u ook kiezen voor de rondleiding 'Offers en rituelen bij de tempel'. U bezoekt de tempels en het verhaal gaat dan meer over hoe de Romeinen hun religie vorm gaven.

Misschien interessant als u al een keer eerder in het museum bent geweest. Op vrijdag 2 januari is er weer een Tijdreis gepland. Deze spannende ontdekkingstocht voor kinderen van 6-12 jaar met begeleider is al te reserveren via de website. Een leuke vakantieactiviteit, bijvoorbeeld voor logées in de kerstvakantie.

DIVERSEN

Actie Schoenendoos 2025

Het is weer tijd voor de Actie Schoenendoos! Voor velen is de actie al bekend, je vult een mooi versierde schoenendoos met leuke en schone spulletjes. Deze doos gaat op reis en komt terecht bij een kind dat het veel minder goed heeft. We vragen bij deze iedereen om deze cadeaus voor die kinderen weer mogelijk te maken.

Er zijn twee mogelijkheden om mee te doen: Je kan thuis een stevige schoenendoos (geen kinderschoenen doos en geen laarzenendoos) versieren/beplakken en vullen met mooie, schone spulletjes. Of je helpt mee spulletjes en lege schoenendozen te verzamelen.

Vanaf november zal hiervoor in De Ruimte (in de kopieerruimte naast de bar) een doos staan waarin de spulletjes verzameld kunnen worden. Hier mogen ook de dozen neergezet worden. Met elkaar hopen we dan weer een mooie bijdrage te kunnen leveren aan de actie schoenendoos.

Dit jaar zal er in de vitrinekast vanaf half november weer een schoenendoos te zien zijn vol met leuke weetjes en verzameltips. Ga even kijken!

Wat kan er allemaal in de schoenendoos:

Heel graag: Schriften, pennen, (kleur)potloden, gum, puntenslijper, knuffel (geen varkentje of slang), tandenborstel, tandpasta, zeep.

Ook nog: schrijfblok, etui, liniaal, autootjes, spelletje, kleine (tennis)bal, jojo, pet of muts puzzeltje, knikkers, springtouw, popje, ander klein speelgoed, kam, spiegeltje, borstel, washandje, toilettasje, klein tasje.

Geen etenswaren, snoep of oorlogsspeelgoed!

Voor meer informatie: www.schoendendoosactie.nl

Met vriendelijke groet,

Annemieke en Isaura van der Kaa- van Pagée

Vacature: Lid Kunstcommissie

Ben jij een kunstliefhebber met affiniteit met kunst in de openbare ruimte?

Dan zijn wij op zoek naar jou!

Over de kunstcommissie

De kunstcommissie zoekt onafhankelijk naar kunstexposities in de kerk en ondersteunt bij cultuurprojecten binnen onze kerkelijke gemeente. We richten ons op kunst in de kerk en De Ruimte, voornamelijk bestaand uit schilderijen en wandkleden in de kerk en voor De Ruimte ook naar andere kunstobjecten (vitrinekast).

De commissie bestaat nu uit slechts 3 personen en voor een goed functioneren hebben we 5 leden nodig.

Wat ga je doen?

Als lid van de kunstcommissie:

- Beoordeel je voorstellen voor kunstprojecten en geef je advies over de artistieke kwaliteit;
- Lever je een bijdrage aan de selectie van kunstenaars of ontwerpen;
- Je helpt mee aan creatieve invulling en surveilleren bij exposities

Wie zoeken wij?

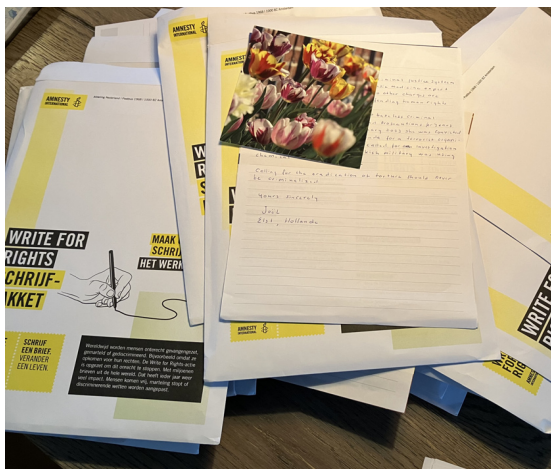
Wij zoeken iemand die:

- Beschikt over enige kennis van - en enthousiasme voor de kunst, architectuur of vormgeving;

- Interesse heeft in kunst;
- Onafhankelijk en kritisch kan denken en samenwerken in een team;
- Beschikbaar is voor circa 4 tot 6 bijeenkomsten per jaar (overdag of in de avond);
- In (of in de buurt van) onze kerkelijke gemeente woont, is een pré.

Je kunt je reactie mailen
aan kunstcommissie@pg-elst.nl
Met vriendelijke groet,
Jan Obbema, namens de kunstcommissie

Zondag 7 december 2025 Schrijfmarathon Amnesty International

Op zondag 7 december 2025 staat de schrijfmarathon voor Amnesty International weer op de planning. Op veel plekken in ons land wordt in deze week geschreven en ook wij doen dit jaar weer mee. Voor de elfde keer! De brieven die we vorig jaar hebben geschreven hebben velen geholpen. Doe dus mee met de grootste briefschrijfactie van Nederland!

Tijdens Write for Rights komen we ieder jaar in actie voor mensen die onterecht vastzitten of worden bedreigd vanwege hun werk, mening of om wie ze zijn. We sturen brieven naar koningen, ministers en presidenten en vragen hun een einde te maken aan onrecht. Ieder jaar levert dat successen op. Activisten komen vrij, discriminatie stopt, daders worden berecht. We willen graag iedereen oproepen om mee te schrijven. We gaan er dit jaar in de Ruimte weer een evenement van maken met broodjes en soep.

We hopen daarom dat er weer zo veel mogelijk mensen meedoen aan de actie. Om met ons mee te kunnen schrijven heeft u een briefpakket nodig. Dit kunt u zelf kosteloos bestellen of direct downloaden via de Amnesty website.

Maar u kunt ook een mail sturen naar schrijfmarathonelst@pg-elst.nl.
Dan brengen wij het graag bij u langs.

Wij zorgen ervoor dat op 7 december de voorbeeldbrieven op allerlei manieren beschikbaar zijn. We houden u op de hoogte via facebook PG Elst, via de website en via de Blikvanger.

Noteer dus in uw agenda: 7 december:

'Brieven schrijven tegen onrecht!'

Mochten er vragen of ideeën zijn, stuur gerust een mailtje naar schrijfmarathonelst@pg-elst.nl
We hopen jullie allemaal te zien!

Dennis Janssen, Romanie van der Kaa en Eline Janssen.

Ontmoetingsdag Kerk en Israël

Graag nodigen wij u uit voor de regionale Ontmoetingsdag van de werkgroep Kerk en Israël Gelderland Zuid en Oost op dinsdag 18 november 2025 in de Witte Kerk, Paul Krugerstraat 8 te Lochem. Vanaf 10.00 uur staan koffie en thee klaar en het programma begint om 10.30 uur.

Het thema van de ochtend is: Geloven aan de andere kant van de muur – over Palestijnse Christenen en hun theologieën. Wij hebben ds. Bram Grandia bereid gevonden om over dit thema een lezing te houden en met ons in gesprek te gaan.

Na de lunch in de Witte Kerk bezoeken wij 's middags de Synagoge, Westerwal 6 in Lochem en maken wij een wandeling langs de Stolpersteine in het centrum van Lochem.

Om 15.30 uur sluiten wij de dag af. De kosten van deze Ontmoetingsdag bedragen inclusief koffie/thee, lunch en een boekje over de Stolpersteine € 30,00. Voor wie dit bedrag een bezwaar is, vragen wij om van tevoren contact met ons op te nemen. U kunt zich voor deze dag vóór 11 november 2025 opgeven bij ds. Arie Broekhuis, abroekhuis@hetnet.nl

Met vriendelijke groet,

Namens de Classicale Werkgroep Kerk & Israël Gelderland Zuid en Oost,

ds. Henk Boonen, voorzitter

De Amish en hun quilts

In de Onderweg van afgelopen maand mocht ik iets schrijven over de geschiedenis van quilts. Dit naar aanleiding van de expositie van de prachtige quilts van Thea Brongers in onze kerk. De Amish quilts zijn eigenlijk een verhaal apart waard, vandaar dit vervolg.

De Amish is een bevolkingsgroep in Amerika en Canada. Quilten is een onderdeel van hun traditionele leefwijze en kan niet los worden gezien van hun godsdienstige achtergrond. De Amish zijn afstammelingen van gelovigen uit de zestiende eeuw, die ten tijde van de Reformatie van mening waren, dat de hervormingen van Luther en Zwingli lang niet ver genoeg werden doorgevoerd. Zij geloofden in een scheiding tussen Kerk en Staat en zij geloofden niet in kinderdoop. Deze mensen werden Anabaptisten of Wederdopers genoemd. Deze overtuiging kreeg veel aanhang in heel Europa, waaronder ook in Nederland. De Friese Menno Simons werd al spoedig een toonaangevend leider van de Anabaptisten. Zijn volgelingen worden Mennonieten genoemd. De Zwitser Jacob Ammann scheidde zich met een groep mensen van de Anabaptisten af; dit zijn de voorouders van de Amish.

De Amish zijn vanaf het begin van de achttiende eeuw vanuit Zwitserland naar Amerika gekomen vanwege de godsdienstvrijheid, die ze in Europa ontbeerden. Tot op heden hebben ze hun eigen waarden van eenvoudig leven, hard werken, nederigheid en trouw aan de Bijbel. De meeste Amish houden zich bezig met landbouw en allerlei ambachten.

Elkaar veelvuldig bezoeken behoort ook tot de levensstijl van de Amish. De vrouwen die bij elkaar komen quilten veel met elkaar, bij uitstek de gelegenheid om werk en plezier te combineren. Hun quilts onderscheiden zich door de eenvoud van de ontwerpen, het gebruik van uitsluitend effen, vaak wollen stoffen (wel soms in heel gedurfde kleurencombinaties) en het ongelooflijk fijne handwerk. Soms verfdde de vrouwen de stoffen voor hun quilts zelf.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw ontstond er bij kunsthistorici grote belangstelling voor de Amish -quilts, die grote overeenkomst vertoonden met de moderne kunst. Veel quilts kwamen in het bezit van verzamelaars en musea. De Amish gemeenschappen werden overspoeld door mensen met belangstelling voor hun quilts. Deze mensen klopten bij hen aan en wilden de quilts kopen. Soms werden ze zelfs gestolen als het gezin naar de kerk was. De meeste Amish begrepen weinig van de belangstelling voor hun quilts, maar gingen uiteindelijk wel marktgericht produceren. Ze stemden hun artikelen af op de Amerikaanse smaak en gebruikten ook steeds meer synthetische stoffen.

Desondanks leven de Amish vandaag de dag nog in een betrekkelijk isolement, waarbij er ook nog steeds gequilt wordt. En de zondag is voor de dienst aan God. Op die dag zal er vast niet gequilt worden.

Susan Hordijk

Sterren, sterren, sterren in de nacht! Kerstproject!

Vorig jaar hebben we als kunstcommissie samen met u allen vredesduifjes gevouwen en in de advent- en kersttijd opgehangen in de kerk. Het was een prachtig gezicht! Dat vouwen werd goed opgepakt! Vandaar dat we dat dit jaar weer gaan doen. Maar nu gaan we sterren vouwen. Grote, kleine, witte, gouden, versierde of eenvoudige. Het is een ontwerp dat goed te doen is. Ook dit jaar gaan we in de Ruimte na de kerkdienst samen vouwen. Wij zorgen voor het materiaal om heel veel sterren te kunnen maken. Thuis kunt u ze ook maken. Er mag een wens op voor het nieuwe jaar. Zo hopen we samen heel veel licht te brengen in de advent- en kersttijd.

**Samen vouwen in De Ruimte na de kerkdienst:
9 en 16 november.**

Kerstster maken

Stap 1 : kies vierkant papier, 8 stuks.

Stap 2:

Vouw het vouwblaadje tot een driehoek (maak een schuine vouw). Zorg ervoor dat alle punten netjes op elkaar zijn. Maak daarna een strakke vouw.

Stap 3:

Open het vouwblaadje en leg de gevouwen lijn verticaal naar je toe.

Stap 4:

Breng de rechterpunt naar de vouwlijn toe. Als de rechterpunt tegen de vouwlijn aankomt, maak je weer een strakke vouw. Herhaal deze stap ook met de linkerpunt.

Stap 5:

Je hebt nu een vlieger. Plak de punten tegen de vouwlijn aan, zodat je een strakke vlieger krijgt.

Stap 6:

Draai de vlieger om.

Herhaal stap 1 t/m 6 totdat je 8 vliegers hebt.

Stap 7:

Leg een andere vlieger tegen de vouwlijn van de andere vlieger. Let erop dat de onderste punten goed tegen elkaar aan zitten. Als ze goed liggen, kan je ze vast gaan plakken aan elkaar. Let erop dat de laatste vlieger over de 7e vlieger en onder de eerste vlieger gaat, dan krijg je een mooie ster (zie voorbeeld). Plak de vliegers goed vast.

Stap 8:

Je kerstster is af. Nog een touwtje eraan (gat boven in maken, touwtje erdoor) en dan nog de voorkant en achterkant versieren.

We hopen u te zien,

Met vriendelijke groet van de kunstcommissie.

